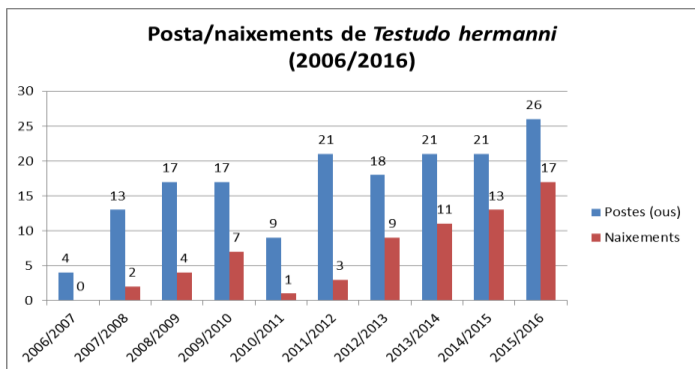

Hibernació i reproducció de la tortuga mediterrània a l'Escola: recerca i projectes didàctics

Aquest treball de recerca té dos tipus d'objectius: els destinats a continuar els estudis de recerca iniciats en anys anteriors sobre la biologia d'aquesta espècie protegida (que constitueix la part més extensa del treball), i la divulgació dels aspectes més rellevants sobre la vida de les tortugues i els animals en perill d'extinció, adreçats als alumnes de Parvulari i Primària de l'Escola.

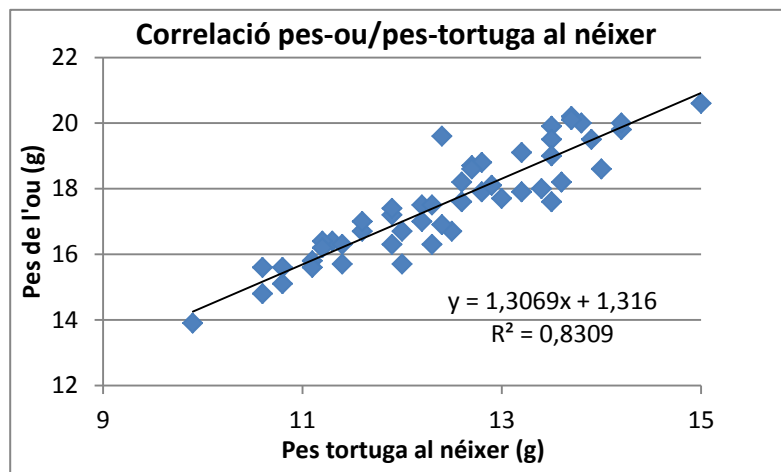
En relació a les línies d'investigació iniciades en anys anteriors podem concloure que: a) l'acció de mullar periòdicament el substrat on hibernen les tortugues juvenils s'ha mostrat efectiu, perquè la disminució de pes que han presentat les tortugues ha estat mínima (un 0,5% de mitjana, en comparació al 25% d'anys anteriors), b) el fet de deixar destapades les caixes d'incubació dels ous de l'interior de la primera incubadora durant la primera setmana, ha donat un resultat

positiu ja que han nascut tortugues de la primera posta a diferència d'anys anteriors, c) no hi ha diferències, pel que fa al creixement de les tortugues juvenils, entre les dels terraris dels dos indrets estudiats (laboratori i Pati de les tortugues), de manera que es podran utilitzar indistintament a partir d'ara; d) el sistema d'incubació artificial optimitzat per obtenir únicament femelles, aquest any ha tornat a donar bons resultats, ja que és el 4t any consecutiu que es produeix un increment en el nombre de naixements, però també hem observat que el nombre de duplicacions i altres malformacions han augmentat considerablement, aspecte que proposem que s'estudiï a fons en un futur proper.

Aquest any s'han realitzat dos nous estudis utilitzant dades dels últims 4 anys, un sobre la mida dels ous i l'altre sobre l'eficiència reproductora de cada tortuga (% de naixements del total d'ous que han post). Es conclou que la mida dels ous no està relacionada amb la mida de la tortuga que ha fet la posta, però existeix una correlació positiva entre el pes de les tortugues al néixer i el pes inicial dels ous dels quals han nascut. Pel que fa a l'eficiència reproductora de les dues femelles adultes, hem vist que l'eficiència reproductora de la femella petita és molt més elevada (84,7%) que la de la femella gran (38,1%).

Per a la part didàctica, aquest any hem gravat en vídeo la posta dels ous d'una de les femelles (la petita) i el naixement d'una tortuga amb la tècnica *time-laps*, hem fet xerrades i exposicions als nens de P5, 1r de Primària, 4t de Primària i 1r d'ESO (aquest últim en el marc de la *Setmana de la Ciència 2015*) sobre els aspectes més rellevants de la tortuga mediterrània i

dels estudis que es fan a l'Escola i hem participat (amb les nostres gravacions) en un documental de televisió (TVE Catalunya) sobre fauna autòctona, en el que hi ha un capítol dedicat a la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*).

Mar Pons Caldés
Tutor: Josep Marí